

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Római Katolikus Didaktika Teológia
1.4 Szakterület	vallástudomány
1.5 Képzési szint	alap
1.6 Szak / Képesítés	vallástudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés a Héber Bibliába/ Bevezetés a judaizmusba						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Prof. dr. Zamfir Korinna						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Réti Tamás						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	5	melyből: 3.2 előadás	3	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	70	melyből: 3.5 előadás	42	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					44
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					17
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					38
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					105
3.8 A félév össz-óraszama					175
3.9 Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Alapvető ismeretek a Biblia könyveinek jellegéről

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával, térképpel és vetítővel felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával, térképpel és vetítővel felszerelt terem; BibleWorks software-rel felszerelt számítógépek az informatika laborban; intézeti könyvtár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A judaizmus vallási és etikai hagyományainak elsajátítása a Héber Biblia és a Szeptuaginta ismerete alapján A vallástörténet oktatásához szükséges alapismertetek és didaktikai elvek elsajátítása A zsidóság szent szövegei értelmezésének készsége
-----------------------------	--

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A vallásközi párbeszéd alapjául szolgáló analitikus és kritikus gondolkodás képessége • A szakmai feladatok pontos teljesítésének képessége, az etikai és deontológiai elvek figyelembe vételével • Más világnézetek toleráns, szakszerű értékelése
------------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az Héber Biblia, a Szeptuaginta könyveivel és a zsidóság további írott forrásaival kapcsolatos alapismeretek megszerzése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A Héber Biblia, ill. a Szeptuaginta szövege, könyvei keletkezésének és jellegzetességeinek megismerése • A Héber Biblia, ill. a Szeptuaginta kortörténetének megismerése • A Héber Biblia, ill. Szeptuaginta könyvei tartalmának, alapvető témáinak megismertetése • A Héber Biblia, ill. Szeptuaginta exegézise alapfeltételeinek elsajátítása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapvető fogalmak: héber biblia, Szeptuaginta, kánon. A héber biblia és a Szeptuaginta kánonja.	előadás	Rózsa-Nagy (Jegyzet), 2-9; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 23-35; Collins, JBK III, 30-44; Collins, Brown, JBK III, 46-57
2. A héber biblia nyelve, szövegtanúk, fordítások. A Septuaginta.	előadás	Jegyzet, 9-12; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 37-49; Brown, O'Connel, JBK III, 118-143. Bright; Wright, Murphy, Fitzmyer, JBK III, 318-320
3. Kánaán és az ókori Közel-Kelet a 2. évezredben. A pátriárkák korának történeti háttére. Az Egyiptomból való kivonulás. Honfoglalás	előadás	Leadott jegyzet; Jegyzet, 14-30; Frevel (Zenger), 598-618; Bright; Wright, Murphy, Fitzmyer, JBK III, 320-326
4. A bírák kora, a monarchia kezdetei. Izrael és Júda története 722-ig. Júda a babiloni fogságig	előadás	Leadott jegyzet; Jegyzet, 31-38; Frevel (Zenger), 619-665; Wright, Murphy, Fitzmyer, JBK III, 326-338
5. A babiloni fogság. A fogság utáni kor. A hellenisztikus kor (Makkabeus-lázadás, Hasmoneusok) és a római kor kezdete.	előadás	Leadott jegyzet; Jegyzet, 38-44, 175-181; Frevel (Zenger), 665-709; Bright; Collins, JBK III, 30-44; Collins, Brown, JBK III, 46-57
6. A Pentateuchus kritika. A Tóra/Pentateuchus. A Teremtés könyve	előadás	Jegyzet, 46-75; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 57-63, 67-76, 119-130, 135-135; 173-190; Zenger, 66-123
7. Tóra: Kiv, Lev, Szám, MTörv	előadás	Jegyzet, 75-87; Rózsa <i>Bevezetés</i> , 192-202, 204-209, 210-218, 220-243; Zenger, 162-176

8. Korábbi próféták/A deuteronomisztikus történeti mű	előadás	Jegyzet, 90-109; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 251-344; Zenger, 177-202, 210-223
9. Próféta irodalom: Ámosz, Ózeás, Mikeás, Izajás	előadás	Jegyzet, 109-140; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 347-370, 374-410, 516-544, 553-565, 578-588; Zenger, 484-493, 472-478, 503-508, 381-389, 401-403
10. Próféta irodalom: Jeremiás, Ezékiel, Deutero-Trito-Izajás	előadás	Jegyzet, 145-174, 184-186; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 410-513; Zenger, 405-430, 440-456
11. A Zsoltárok könyve. Bevezetés a bölcsességi irodalomhoz		Jegyzet, 198-211; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 639-662, 666-673; Zenger, 309-326, 291-297
12. Bölcsességi irodalom: Jób, Példabeszédek, Prédikátor. Sirák fia, Bölcsesség.	előadás	Jegyzet, 211-219, 224-227, 269-275; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 673-696, 713-721, 832-844; Zenger, 297-308, 326-344, 352-370
13. Krónikás történeti mű	előadás	Jegyzet, 240-250; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 757-771; Zenger, 223-245
14. Dániel. Makkabeusok könyve	előadás	Jegyzet, 233-239, 260-269; Rózsa, <i>Bevezetés</i> , 740-754; 816-830; Zenger, 458-467, 275-290
<p>Könyvészet</p> <p><i>Biblia</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2003.</p> <p><i>Szentírás</i> (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).</p> <p>Tankönyv: RÓZSA Huba, (Nagy J.), <i>Ószövetség bevezető</i> (jegyzet), Gyulafehérvár, 1996; ill. RÓZSA Huba, <i>Bevezetés az Ószövetség könyveibe</i>, Budapest, 2016.</p> <p>BENYIK György, <i>Ószövetségi exegézis. Teremtés és Kivonulás könyve</i> (jegyzet),</p> <p>BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i>, Avon, 1992 (magyar fordítás: <i>Jeromos Bibliakommentár I–III</i> szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003.</p> <p>FREVEL, Christian, Grundriss der Geschichte Israels, in ZENGER, E., <i>Einleitung in das Alte Testament</i>, Stuttgart, 2010, 487-717.</p> <p>JAKUBINYI Gy., <i>Ószövetség I-II</i>, Gyulafehérvár, 1990-1991.</p> <p>RÓZSA Huba, <i>A Genesis könyve 1-2</i>, Budapest, 2002.</p> <p>RÓZSA Huba, <i>Ószövetségi exegézis (Patriárkák)</i>, Budapest, é.n.</p> <p>RÓZSA Huba, <i>Üdvösséggözpontok az Ószövetségben I-II.</i>, Budapest, 2001.</p> <p>SKA, J. L., <i>Introduzione alla lettura del Pentateuco. Chiavi per l'interpretazione dei primi cinque libri della Bibbia</i>, Roma, 1998.</p> <p>SOGGIN, J. A., <i>Bevezetés az Ószövetségbe</i>, Budapest, 1999.</p> <p>ZENGER, E., <i>Einleitung in das Alte Testament</i>, Stuttgart, 2010.</p>		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a judaizmusba. A zsidó liturgia	csoportmunka, kérdések megvitatása	De Vries, <i>Zsidó rítusok és jelképek</i> .

2. A zsinagóga	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Streja, Schwartz, <i>Sinagoga în România</i> ; De Vries, <i>A zsidó rítusok és jelképek</i>
3. Az első századi zsidóság. Josephus Falvius és a Bar Kochba lázadás	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 163–180.
4. Javnei zsinat és rabbinikus zsidóság kialakulása	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 180–203.
5. A Misna és a Talmud Bavli	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 180–203.
6. A babiloni exarchatus. A zsidóság a kereszténység és iszlám uralom alatt	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 204–238.
7. Maimonidész és a kairói geniza. A szefárdi zsidóság	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 204–238.
8. Racionalizmus és misztika. A kabala	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 238–248.
9. A zsidó gettók. Askenázi zsidóság	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 249–282.
10. A 16. és 17. századi messiásmozgalmak és a hasszidizmus	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 284–351.
11. A zsidó emancipáció kérdése. Neológ mozgalmak, cionizmus.	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 376–505.
12. A Soah	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 506–618.
13. Izrael állam megalakulása. Palesztin–zsidó konfliktus	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Johnson, <i>A zsidók története</i> , 619–696.
14. Az erdélyi zsidóság	csoporthmunka, kérdések megvitatása	Gidó, <i>Az erdélyi zsidókról</i> .
Könyvészet		
<p><i>Biblia</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2003. <i>BibleWorks for Windows</i>, Bushell, M.S., M.D. Tan, G.L. Weaver (eds.), CD-Rom, Version 7.0.012g, Norfolk, VA: BibleWorks, 2006 (a karon hozzáférhető). <i>Szentírás</i> (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások). Josephus Flavius, <i>A zsidó háború</i>, Bp., Talentum, 1999. Josephus Flavius, <i>A zsidók története</i>, Bp., Talentum, é.n. <i>Talmud. A Babilóniai Talmud</i>, válogatta és fordította Domán István, 1994. JOHNSON, Paul, <i>A zsidók története</i>. Budapest 2008. VRIES, S. P. De, <i>A zsidó rítusok és jelképek</i>, Budapest 2015. STREJA, A., SCHWARTZ, L., <i>Sinagoga în România</i>, București 2009. GIDÓ A. <i>Az erdélyi zsidókról</i>, Székelyudvarhely 2008. GIDÓ A. <i>Erdélyi zsidó társadalom- és nemzetépítési kísérletek (1918–1940)</i>, Csíkszereda 2009. COHN-SHERBOK, D., COHN-SHERBOK, L., <i>A judaizmus rövid története</i>,</p>		

Bp., 2001. COHN-SHERBOK, D., <i>Judaism: History, Belief and Practice</i> , Routledge, New York, 2003. DONNER, H., <i>Geschichte des Volkes Israel und seiner Nachbarn</i> , Göttingen, 1995.		
---	--	--

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

- A tantárgy tartalma megegyezik az egyetemi oktatásban a fontosabb egyetemeken tanított judaizmus tartalmával
- A tárgy keretében figyelembe vesszük a kortárs bibliakutatás és judaizmus kutatás eredményeit.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kulcsfogalmak, a könyvekkel kapcsolatos alapvető tudnivalók, Izrael története fontosabb szakaszainak elsajátítása	Féléves részvizsga (teszt) és félév végi vizsga (teszt) átlaga	75 %
10.5 Szeminárium	A szemináriumi témák elsajátítása. Szemináriumi dolgozat.	Tesztek jegyei (25%), vázlatok és jegyzetek (25%), dolgozat (50%)	25 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A zsidóság szent irataival kapcsolatos alapfogalmak ismerete (szöveg, fordítások, kánon). A könyvekkel kapcsolatos alapvető tudnivalók elsajátítása. Izrael története fontosabb szakaszainak ismerete. A korai judaizmus fontosabb irányzatainak, gondolkodóinak ismerete			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2017. ápr. 25.

Prof. dr. Zamfir Korinna

Drd. Réti Tamás.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2017. ápr. 30.

Prof. dr. Zamfir Korinna